

BRONNELYS

I ARGIVALE BRONNE

A ONGEPUBLISEERDE BRONNE

Afrikaanse Protestantse Kerk: Argief Lêers

soos volg gemerk:

2. *Byeenkoms van Beswaarde NG Kerk lidmate in Skilpadsaal op 28 November 1986: Verslag van Studiekomitee en besluite*
- 3.1 *Voortsettingskomitee; Vergaderings, notule, verslae*
- 3.2 *Voortsettingskomitee; Dagbestuur: vergaderings, agendas en notules*
- 3.3 *Voortsettingskomitee; Lys van beswaarde lidmate*
- 3.4 *Voortsettingskomitee; Beswaarskrif "Geloof en Protes" en voorbereiding vir nuwe kerk*
- 3.5 *Voortsettingskomitee; Onderhoud met Algemene Sinodale Kommissie van die NGK*
4. *Byeenkoms van Beswaarde NG lidmate in Skilpadsaal op 27 Junie 1987: Besluite*
5. *Komitee vir Kerkstigting: Konstituering en Opdrag*
- 5.1 *Komitee vir Kerkstigting: Vergaderings, Agendas, Verslae en Notule*
- 5.2 *Komitee vir Kerkstigting: Dagbestuur: Vergaderings, Agendas en Notule*

Algemene Sinodale Kommissie; Agenda 1-2 November 1983

- Algemene Sinodale Kommissie; Agenda 18 - 19 Maart 1987*
- Algemene Sinodale Kommissie; Agenda 22 Junie 1987*
- Algemene Sinodale Kommissie; Agenda 23 - 24 November 1987*
- Algemene Sinodale Kommissie, Korrespondensie met die Afrikaanse
Protestantse Kerk, byvoegsel by
Agenda van 22 Junie 1987*
- Algemene Sinodale Kommissie; Notule 18 - 19 Maart 1987*
- Algemene Sinodale Kommissie; Notule 22 Julie 1987*
- Algemene Sinodale Kommissie; Notule 23 - 24 November 1987*
- Dagbestuur van die Algemene Sinodale Kommissie; Notule 31
Augustus 1987*
- Dosente Raad van die Teologiese Fakulteit, Universiteit van
Pretoria: Korrespondensie: Brief
van ds GJC Venter namens die
Kuratorium aan die Dosente Raad,
November 1980*
- Hersieningskommissie; Ras, Volk en Nasie; Bylae 1982*
- Hersieningskommissie; Ras, Volk en Nasie; Verslag van die
Oorsese Deputasie aan die Breë Modera-
tuur 1979*

Samekoms van Beswaarde NG Kerklidmate: 28/11/1986: Pretoria -

Program

*Die Afrikaanse Protestantse Kerk: Leidrade vir Voorgangers by
Stigting van 'n Gemeente*

B GEPUBLISEERDE BRONNE

1. *Nederduitse Gereformeerde Kerke*

Handelinge van die Ned. Geref. Kerk in die OVS, 1960

Handelinge van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, 1961

Handelinge van die Ned. Geref. Kerk in Transvaal, 1961

Handelinge van die Raad Ned. Geref. Kerk, 1961

Handelinge van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk, 1966

Handelinge van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk, 1970

Handelinge van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk, 1974

Handelinge van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk, 1978

Handelinge van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk, 1982

Handelinge van die Algemene Sinode van die Ned. Geref. Kerk, 1986

Handelinge van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, 1965

Handelinge van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, 1969

Handelinge van die Natalse Sinode van die Ned. Geref. Kerk, 1975

Handelinge van die Ned. Geref. Kerk in Midde-Afrika, 1975

Handelinge van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika, 1975

- Handelinge van die *Noord-Transvaalse* Sinode van die Ned. Geref.
Kerk, 1975
- Handelinge van die *Oos-Kaaplandse* Sinode van die Ned. Geref.
Kerk, 1975
- Handelinge van die *Suid-Transvaalse* Sinode van die Ned. Geref.
Kerk, 1975
- Handelinge van die *Vrystaatse* Sinode van die Ned. Geref. Kerk,
1975
- Handelinge van die *Wes-Transvaalse* Sinode van die Ned. Geref.
Kerk, 1975
- Handelinge van die *Noord-Transvaalse* Sinode van die Ned. Geref.
Kerk, 1983
- Handelinge van die *Noord-Transvaalse* Sinode van die Ned. Geref.
Kerk, 1987

2. *Die Nederduitse Gereformeerde Sendingkerk*

- Handelinge van die Ned. Geref. Sendingkerk in Transvaal, 1960
- Handelinge van die Ned. Geref. Sendingkerk, 1978
- Skema van Werksaamhede van die Ned. Geref. Sendingkerk, 1982

3. *Die Gereformeerde Ekumeniese Sinode*

- Acts of the Reformed Ecumenical Synod, 1972
- Acts of the Reformed Ecumenical Synod, 1976
- Acts of the Reformed Ecumenical Synod, 1980

Acts of the Reformed Ecumenical Synod, 1984

Acts of the Reformed Ecumenical Synod, 1988

4. *Wêreldbond van Gereformeerde Kerke*

Proceedings of the 21st General Council of the World Alliance
of Reformed Churches, 1982

5. *Afrikaanse Protestantse Kerk*

Handelinge van die Eerste Sinode van die Afrikaanse Prote-
stantse Kerk, 1987

6. *Algemeen*

Facing the Facts: The United Kingdom and South Africa - The
Report of a Working Party conducted under
Chairmanship of the Revd. Peter Wheatly,
member of the General Synod for the Diocese
of London, and of the International Affairs
Committee of the Board for Social Responsi-
bility of the General Synod of the Church of
England: 1982

Konsep: Kerk en Samelewing: Verslag voorgelê aan die Algemene
Sinode van die Ned Geref Kerk, 1986

Switserse Federasie van Protestantse Kerke:

*Bericht der "Arbeitsgruppe Südafrika" über die Südafrika -
Initiative des Schweizerischen Evangelischen
Kirchenbundes, 1976 - 1982*

Von Allem, D *Theology - Advocate or Critique of Apartheid?
A critical study of the "Landman Report"
(1974) of the Dutch Reformed Church (S.A.)
Berne 1977*

*Racism in South Africa: Report on: Consultation of Church
Representatives: Published by: The South
African Council of Churches*

II PERIODIEKE PUBLIKASIES

Die Afrikaner, 1980; 1986

The Argus, 1974; 1984

Beeld, 1981 - 1984; 1986 - 1987

Die Bondgetuie, 1988

Die Boodskapper, 1987

Die Burger, 1974; 1980; 1982 - 1986

Business Day, 1986

The Citizen, 1986

The Daily News, 1981; 1986

De Kat, Julie 1990

DRC Africa News, Vol 4 1979

The Ecumenical Review, October 1960

Hoofstad, 1982

Jaarboek: Afrikaanse Protestantse Kerk, 1990

Die Kerkbode, 1975 - 1987

Kerk en Volk, 1987

Die Ligdraer, 1982; 1984 - 1986

NGTT, Junie 1961

Die Patriot, 1986

Pretoria News, 1986

Rand Daily Mail, 1980

Rapport, 1980; 1984; 1986

Sowetan, 1986

The Star, 1981; 1986

Die Transvaler, 1974 - 1987

Tydskrif vir Geesteswetenskappe; Suid-Afrikaanse Akademie
vir Wetenskap en Kuns, Maart 1985

Die Vaderland, 1982; 1984; 1986

Die Volksblad, 1980; 1984; 1986; 1987

III PAMFLETTE

Waarom moes die Afrikaanse Protestantse Kerk gestig word?:

opgestel deur ds A Boshoff

Ontmoet die APK:

opgestel deur die VK en goedgekeur deur die sinode van
die APK 1987

Die getuienis van 193:

uitgereik na afloop van die Silverton-byeenkoms in
1983

IV *ALGEMENE LITERATUUR*

Adonis, JC

1982

*Die Afgebreekte Skeidsmuur
weer opgebou*

Amsterdam: Ropodi

Algemene Sinode: NGK

1975

*Ras, Volk en Nasie en Volk-
ere Verhoudinge in die lig
van die Skrif*

Algemene Sinode: NGK

1986

*Kerk en Samelewing: 'n Ge-
tuienis van die Ned Geref
Kerk*

Bax, DS

*A Different Gospel: A Cri-
tique of the Theology be-
hind Apartheid*

Johannesburg: Presbyterian
Church of South Africa

- Boesak, A
1984
Black and Reformed: Apartheid, Liberation and the Calvinist Tradition - Black Theology Series no 2
Braamfontein: Skotaville Publishers
- Bosch, DJ; König, A; Nicol WD (reds)
1982
Perspektief op die Ope Brief
Kaapstad: Human & Rousseau
- Boshoff, CWH
1976
Kerklike verhoudinge in die Nederduitse Gereformeerde Kerk
Pretoria: NG Kerkboekhandel
- Boshoff, CWH
1987
Kerk en Samelewing in Oënskou, Kommentaar en Kritiek
Pretoria: V&R Drukkery
- Botha, AJ
1986
Die Evolusie van 'n Volksteologie: Teks en Konteks
no 4
Universiteit van Wes-Kaapland

- Brink, CB
1957
Die Kerk en die Rassevraagstuk
Kaapstad: NG Kerk-Uitgewers
- Carr, EH
1986
What is History?
London: Macmillian
- Cloete, GD; Smit, DJ
1984
'n Oomblik van Waarheid
Kaapstad: Tafelberg
- Cottesloe Consultation sp
1960
The Report of the Consultation among South African member churches of World Council of Churches.
- De Gruchy, JW
1979
The Church struggle in South Africa
Cape Town: David Philip Publishers
- Crafford, D
1982
Aan God die Dank Deel 1
Pretoria: Transvaal: NG Kerkboekhandel

- De Gruchy, JW; Villa-Vicencio, C *Apartheid is a heresy*
1983 Cape Town: David Philip
- De Villiers, E; Kinghorn, J (red) *Op die Skaal: gemengde*
1984 *huwelike en ontug*
Kaapstad: Tafelberg
- De Vleeschauwer, HJ *Handleiding by die Weten-*
1960 *skaplike Tegniek*
Johannesburg: Voortrekker-
pers
- Engelbrecht, B *Ter wille van Hierdie Wêreld:*
1982 *Politiek en Christelike heils-*
beskouing in Suid-Afrika
Kaapstad: Tafelberg
- Esterhuyse, WP *Broeders buite Hoor-afstand*
1988 Kaapstad: Tafelberg
- Fourie, DCG *Die Kerkorde van die Neder-*
1986 *duitse Gereformeerde Kerk*
Pretoria: Transvaal: NG

Kerkboekhandel

Gaum, F

1981

*Die kerk en die toekoms van
Suid-Afrika*

Pretoria: Transvaal: NG

Kerkboekhandel

Geldenhuis, O'Brien FE

1982

In die Stroomversnellings

Kaapstad: Tafelberg-Uitge-
wers Beperk

Groenewald, EP

1961

*Die Transvaalse kerk en die
Cottesloe-beraad*

NGTT, Junie p 142

Heyns, JA

1989

Teologiese Etiek 2/2

Pretoria: NG Kerkboekhandel

1988 (EDMS) BPK

Hofmeyr, JW

1981

Die Hervormingsdaggetuienis:

Terugblik en Evaluering

Die Kerkbode: 4 November

p 8 - 9

- Kinghorn, J (red)
1986
Die NG Kerk en Apartheid
Johannesburg: MacMillian
- König, A
1987
*Super-apartheid in die kerk:
Die oortuigings van die be-
swaardes volgens :Geloof en
Protes*
Pretoria: Transvaal: NG
Kerkboekhandel
- Leach, G
1989
*The Afrikaners, Their Last
Great Trek*
Johannesburg: Southern Book
publishers
- Lombard, RTJ
1981
*Die Nederduitse Gereformeerde
Kerke en Rassepolitiek met
spesiale verwysing na die
jare 1948 - 1961*
Pretoria: NG Kerkboekhandel
- Loubser, JA
1987
*The Apartheid Bible - a Cri-
tical Review of Racial Theo-
logy in South Africa*

- Cape Town: Maskew Miller
Longman
- Luckhoff, AH
1978
Cottesloe
Kaapstad: Tafelberg
- Marais, JC
1986
*Die NG Kerk en die regver-
diging van Apartheid*
Sovenga: Stofberg Teolo-
giese Skool
- Meiring, PGJ
1977
Die Kerk op pad na 2000
Kaapstad: Tafelberg
- Meiring, PGJ; Lederle, HI
1979
Die Eenheid van die Kerk
Kaapstad, Tafelberg
- Orsmond, J
1988
*Die Beswaardes en die Afskei-
ding van Beswaarde lidmate
vanaf die Nederduitse Gere-
formeerde Kerk 1987 en die
Regsgrondigheid daarvan*
Ongepubliseerde BD Skripsie,
UP

- Pelser, AN (red)
1963
Verwoerd aan die Woord
Johannesburg
- Scholtz, A
1989
The Story of Allan Boesak
Herford: Verlag Busse
- Smith, NJ; O'Brien Geldenhuys, FE;
Meiring, PGJ
1981
*Storm-kompas: Opstelle op
soek na 'n suiwerkoers in die
Suid-Afrikaanse konteks van
die jare tagtig*
Kaapstad: Tafelberg
- Steenkamp, JJ
1987
*Die Wêreldraad van Kerke se
bemoeienis met die Rasse-
vraagstuk in Suid-Afrika
'n Histories-analitiese oorsig
van die periode 1950 - 1970*
Ongepubliseerde DD Proefskrif
UP
- Serfontein, JHP
1982
*Apartheid, Change and the NG
Kerk*
Johannesburg: Taurus

- Strauss, PJ
1983
*Die Nederduitse Gereformeerde
Kerk en die Gereformeerde
Kerke in Nederland - betrek-
kinge rondom die Suid-Afri-
kaanse rassevraagstuk*
Pretoria: Ongepubliseerde
DD proefskrif
- Strauss, SA
1987
*"Kerk en Samelewing" blootge-
lê*
Pretoria: SACUM
- Treurnicht, AP
1965
Op die Keper
Kaapstad: Tafelberg
- Van den Berg, AE
1988
Moeder ek kla u aan
Pretoria: Piet Roodt Druk-
kers
- Van der Merwe, PJ
1972
Die Bronnelys en Voetnote
Kaapstad: Tafelberg-uitgewers

- Van der Merwe, WJ
1985
Die Pad Vorentoe: Die NG familie se strewe na eenheid
Kaapstad: NG Kerk-uitgewers
- Van der Watt, PB
1975
Gedagtes rondom 'n Kontemporêre Kerkgeskiedenis - Met besondere verwysings na die Ned. Geref. Kerk
Pretoria: Universiteit van Pretoria
- Van der Watt, PB
1977
Die Nederduitse Gereformeerde Kerk 1834 - 1899
Pretoria: NG Kerkboekhandel
- Van der Watt, PB
1987
Die Ned Geref Kerk 1905 - 1975
Pretoria: Transvaal: NG Kerkboekhandel
- Van Loggerenberg, NJ
Quo Vadis I: Kerk en Samelewing (Nederduitse Gereformeerde Kerk) waarheen?
Pretoria

- Verhoef, PA
1987
*Kerk en Samelewing, Wat sê
die Ou Testament*
Kaapstad: NG Kerk-uitgewers
- Viljoen, AC (red)
1979
Ekumene onder die Suiderkruis
Pretoria: Universiteit van
Suid-Afrika
- Voortsettingskomitee
1987
*Geloof en Protes: 'n Antwoord
namens beswaarde lidmate op
sekere aspekte van "Kerk en
Samelewing"*
Pretoria: Aurora
- Vorster, JD (red)
1978
Veelvormigheid en Eenheid
Kaapstad: NG Kerk-uitgewers
- Vorster, WS (red)
1978
*Kerk en Samelewing - Verrig-
tinge van die eerste simposium
van die Instituut vir Teolo-
giese Navorsing (Unisa) gehou
te Pretoria by die Universi-
teit van Suid-Afrika op 20 en
21 September 1977*

Pretoria: Universiteit van
Suid-Afrika

Wethmar, CJ; Vos CJA (reds)
1988

'n Woord op sy tyd
Pretoria: NG Kerkboekhandel

V *PERSOONLIKE ONDERHOUDE*

Adonis, JC	26 Junie 1990
Borchardt, CFA	15 Mei 1990
Boshoff, CWH	26 Julie 1990
Botha, AJ	27 Junie 1990
Durand, JJF	26 Junie 1990
Heyns, JA	25 Mei en 27 Augustus 1990
Jonker, WD	27 Junie 1990
Mentor, IJ	25 Junie 1990
Nicol, W	5 Junie 1990
Van Loggerenberg, NJ	10 Augustus 1990

SAMEVATTING

"RAS, VOLK EN NASIE" EN "KERK EN SAMELEWING"
AS BELEIDSTUKKE VAN DIE NED. Geref. KERK
- 'N KERK-HISTORIESE STUDIE

DEUR

JOHAN MATTHYS VAN DER MERWE

PROMOTOR: PROF DR PB VAN DER WATT
DEPARTEMENT: KERKGESKIEDENIS, FAKULTEIT TEOLOGIE
AFDELING B, UNIVERSITEIT VAN
PRETORIA,
SUID-AFRIKA

VOORGELE[^] TER VERVULLING VAN 'N DEEL
VAN DIE VEREISTES VIR DIE GRAAD
DOCTOR DIVINITATIS

PRETORIA

SEPTEMBER 1990

Die geskiedenis van die Ned. Geref. Kerk (NGK) draai sedert 1960 om twee belangrike hoofmomente - die publikasie van twee beleid-

stukke: *Ras, Volk en Nasie* (RVN) 1974 en *Kerk en Samelewing* (KES) 1986.

Na afloop van die historiese *Cottesloe-beraad* in 1960 is die NGK met kritieke vrae rondom die rassekwessie gekonfronteer. Vir 14 jaar het die kerk via verskillende sinodes met hierdie vraagstuk geworstel voordat 'n antwoord in 1974 gereed was: *Ras, Volk en Nasie en Volkereverhoudinge in die lig van die Skrif*. Binne sowel as buite Suid-Afrika het die kerk hom egter vasgeloop teen geweldige kritiek op hierdie standpunt. Dit was teen 1979 duidelik dat die kerk hom in 'n doodloopstraat bevind het.

Dit was egter nie alleen die kritiek op sy beleid wat die kerk weer laat dink het nie. Vanaf 1980 tot 1982 het vier belangrike gebeurtenisse plaasgevind wat soos impulse op die kerk ingewerk het. Dit was die *Hervormingsdaggetuienis*, die *Ope Brief*, die Vergadering van die Wêreldbond van Gereformeerde Kerke in *Ottawa* en die aanvaarding van 'n *Belhar-belydenis* deur die Ned. Geref. Sendingkerk. Hierdie gebeure het met woord en daad gehelp dat die kerk in 1982 'n historiese besluit kon neem, naamlik om RVN te hersien.

Na vier jaar van hernude Skrifstudie en diskussie het 'n konsepverslag in 1986 voor die Algemene Sinode gedien, waar dit aanvaar

is onder die titel: *Kerk en Samelewing - 'n Getuienis van die Ned. Geref. Kerk*. Oop kerkdeure, oop lidmaatskap, en die veroordeling van apartheid as sonde het duidelik getoon dat die kerk 'n totaal nuwe koers ingeslaan het - met tragiese gevolge!

Die beroering wat binne die kerk losgebars het, het binne maande in omvang gegroei, en op 27 Junie 1987 het 'n groep lidmate van die kerk weggebreek om die Afrikaanse Protestantse Kerk te stig. Hierdie gebeure en die stigting van die *Ned. Geref. Bond* het die NGK by die eerste kruispad op sy nuut ingeslane weg gebring!

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

"Human Relations and the South African scene in the light of Scripture" (HR) 1974 and *"Church and Society"* (CS) 1986.

After the historic *Cottesloe-consultation* in 1960, the DRC was confronted with critical questions on the racial dispute. For 14 years, the church struggled with the matter via different synods till an answer was provided: *"Human Relations and the South African scene in the light of Scripture"*. But in South Africa as well as abroad the church was met with severe criticism on this point of view. By 1979 it was clear that the church found itself at a dead end.

However, it wasn't only the criticism on its policy that made the church rethink matters. From 1980 - 1982 four important events affected the church. They were the *"Reformed Day Witness"*, the *"Open Letter"*, the *Meeting of the World Alliance of Reformed Churches*, 1982 and the acceptance of the *Belhar-confession* by the Dutch Reformed Mission Church. These events helped the church in making an historic decision, namely to revise HR.

After four years of renewed study of the Bible and discussion a draft report was laid before the General Synod, where it was accepted under the title: *"Church and Society: a Witness of the Dutch Reformed Church"*. Open doors, open membership and the condemnation of discriminating apartheid as a sin showed clearly

that the church followed a complete new line of action - with tragic consequences!

The perturbation that was caused in the church, grew within months and on 27 June 1987 a group of members broke away from the church to establish the "Afrikaanse Protestantse Kerk". These events and the foundation of the "Ned. Geref. Bond" brought the DRC to the first cross-road on its new course!